

החיים הנפלאים של עם ישראל הרה"ג רבי בנימין גדליהו שליט"א

בגמ' שבת פ"ח. "זיתצבו בתחתית ההר, א"ר אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם. א"ר אחא בר יעקב מכאן מודעא רבה לאורייתא". ומבואר בגמ' שלאחר שעם ישראל אמרו נעשה ונשמע נכפתה עליהם קבלת התורה ע"י יראה ופחד להקבר מתים מתחת ההר.

והדברים צ"ב, דהנה בפרשת והאזינו פל"ב פ"י נאמר "ימצאהו בארץ מדבר ובתהו ילל ישימון, יסבגנהו יבונגהו ינצרהו כאישון עינו". וכתב רש"י "שם סביבם והקיפם בעננים וסבבם בדגלים לארבע רוחות וסבבן בתחתית ההר שכפהו עליהם כגיגית", ומבואר ברש"י דהפס' הזה מייירי לענין קבלת התורה ע"י כפיית הר כגיגית. והנה בפס' הזה גם מצינו את האהבה הגדולה שיש להש"ת לעם ישראל "ינצרהו כאישון עינו" והכונה בזה דאהבת ה' לעם ישראל באופן נפלא ביותר, שהקב"ה שומר על כלל ישראל כמו אדם ששומר את האישון של העינים שלו, והרי זה מכיון דסומא חשוב כמת, והרי זה כמו ששומר את החיים שלו, וא"כ כביכול הש"ת שומר את כלל ישראל כמי ששומר את החיים שלו, מה יכול להיות יותר מזה, כתוב כאן שעם ישראל זה החיים של הש"ת, איזה ביטוי נורא של אהבה. וכבר התפעלו מפס' זה חז"ל במדרש רבה במדבר פרשה ב' "אשרי האוזנים

שמעו, עד היכן חבבן, עד היכן שמרן, עד היכן נצרון, כביכול עד כאישון עינו". וצ"ב איך ב' הענינים הולכים כאחד באותו פסוק, איך 'יסובגנהו' לאיים עליהם לקבור אותם מתחת להר, הולך ביחד עם "ינצרהו כאישון עינו" וצ"ב.

עוד קשה דבשה"ש נאמר "מי זאת עולה מן המדבר מתרפקת על דודה תחת התפוח עוררתך", ופרש"י דתחת התפוח עוררתך "זכור בתחתית הר סיני העשוי על ראשי והוא לשון חבת אשת נעורים המעוררת את דודה בלילות בתנומות עלי משכב מחבקתו ומנשקתו". והדברים צ"ב הש"ת מאיים על עמ"י לקבור אותם תחת ההר, ובאותו מעמד כלל ישראל כביכול מחבקת ומנשקת לדודה וצ"ב.

[ג]. והמבואר מכל זה דהאיום של כפיית הר כגיגית, להקבר בחיים, היה אהבה עצומה בלי גבול, כי בלי נתינת התורה, שמעמידה לאדם 'גבולות' לא שייך לחיות כאן בעוה"ז כמו בן אדם. שהרי על האדם נאמר באיוב [י"א י"ב] "ועיר פרא אדם יולד", והטבע של האדם לרדוף אחר תאוותיו חזק ממה שהשכל מורה לו להיפך, ורק ע"י התורה שמחנכת את האדם יש לאדם גבולות, וזה גורם לאדם שלטון על התאוות, והגבולות שנתנה התורה הם המדויקות ביותר לצורך בניית האדם, דע"י שמירת ההלכה האדם לומד לדחות את סיפוקיו, ולחיות חיים נכונים וישרים.

והגאון מטשבין צ"ל שאל מהו

הלשון הגמ' בשבת 'שם' תהא קבורתכם, והיה צריך לומר 'כאן' מתחת להר תהא קבורתכם. וביאר דהקב"ה לא נתכוין לעונש שיפול עליהם ההר, שא"כ היה צ"ל כאן תהא קבורתכם, אלא מרוב חיבתו אמר להם שאם לא יקבלו את התורה 'שם' באותו רגע שלא תקבלו את התורה אין לכם חיים, כי חיים בלי תורה אינם קרוים חיים, דעדיף למות מאשר לחיות חיים של גוי. ולכן כפיית ההר כגיגית היה האהבה הגדולה ביותר של הש"ת לעמ"י, וכאב הרואה את בנו שעומד לעשות דבר שעלול להזיק לו, והבן חפץ מאוד בדבר, והוא מונעו ממנו, מכיון דידוע שהדבר יזיק לו.

[ג]. וביאור הענין, דהיה נראה שהחיים ע"פ התורה הם חיים קשיים של הגבלות, אבל לחיות בלי התורה ולעשות מה שאני רוצה זה הכי טוב. אבל האמת היא הפוכה, החיים של אנשי העוה"ז אינם חיים, 'שם' תהא קבורתכם, והחיים ע"פ התורה הם החיים היפים.

והיום רואים את הדברים במציאות, מה שהם חיים בלא הגבלות גרם להם שאין הם מתחננים, שהרי יש להם את התאוות גם בלי להתחנן, ואין להם רצון להכנס לעול משפחה, מה גם שהחתונה כובלת אותם ברדיפת התאוות, ואז הם לא מביאים ילדים, ואין להם חיי משפחה, אין להם אימון בחברה, ובגיל מבוגר כבר מאבדים את הטעם בחיים וחיים בבדידות. החיי מתירנות זה הכח המהרס את ההנאה מהחיים, זוהי התחבולה הגדולה של

משנת חכמים

מתורתם של רבותינו

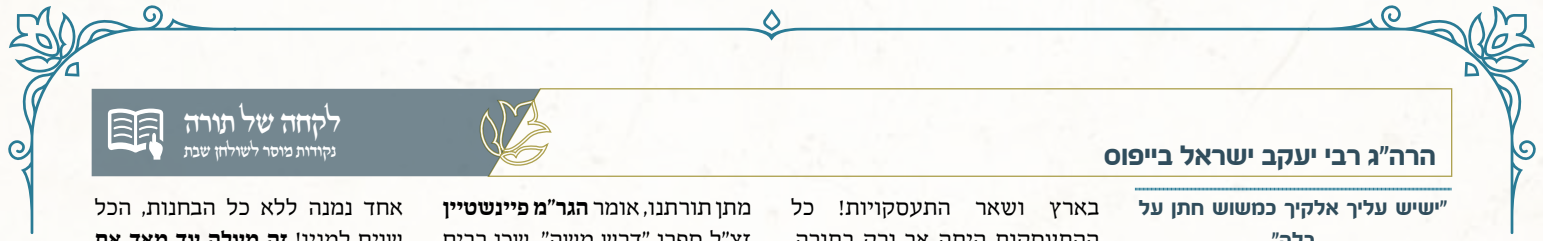

היצר הרע.

משא"כ אצל יהודי שומר תו"מ, האיסור שאסרה התורה מחייבת את היהודי להתחנן, והאדם חי חיי משפחה תקינים, ויש לו אשה וילדים שתומכים בו ומחזקים אותו, ובגיל מבוגר יש לו משפחה שעוטפת אותו ונותנת לו נחת בימי הזקנה. וככל שהאדם יותר בן תורה עם מידות טובות וחי עם גבולות, החיים שלו יותר יפים. ובעיקר מי שזכה לקבל הנאה מלימוד הגמרא הקדושה ולהנות מקרבת אלוקים, לחיות חיים עם אמונה, אלו הם החיים המאושרים, הנאת חכמה התורה חודרת לתוכו של האדם, לימוד דף גמרא בעומק, קושיה חזקה בגמרא, תירוץ למדני, חידוש דין להלכה, הם הנאות שנכנסות לתוך האדם, והוא נעשה אדם מלא. וגם הם הנאות שנשארות בתוך האדם. ובזה מבואר מדוע דוקא עם ישראל נקראים "עם מדושני עונג", כי מדושן עונג זה מי שהעונג אצלו נמצא 'בתוכו' ומזומן אצלו 'תמיד'.

וברור שאילו היו החילונים מכירים את חיי התורה, הם היו חוזרים בתשובה, וכמו שכתב הסבא מקלם בכתבי אור הרש"י במדבר תק"מ, ורק שהם לא מאמינים שקימים כאלה חיים, הם לא מסוגלים להבין שחיי תורה הם חיים יפים, והיצה"ד מבריק להם את החיים שלהם, ומראה להם שהחיים של בני התורה קשים. אבל כל אותם שיתארחו בליל שבת בבית של תורה מודים שכזה עולם הם לא מכירים. הם רואים אנשים הרבה יותר מוצלחים

"שיש עליך אלקיך כמשוש חתן על כלה"

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני", כך נפתח הספר שגם שמו "במדבר". שם במדבר היה מעמד הר סיני, שם ניתנה לנו התורה. יש השואלים, אומר הרה"ג **ש פינקוס** זצ"ל בספרו "תפארת שמשון", מדוע לא ניתנה התורה בארץ ישראל, הרי "אוירא דארץ ישראל מחכים" (בבא בתרא קנח:), וקדושתה בודאי יכולה להשפיע על מקבלים? זאת, ועוד. הרי שלימות התורה והרבה ממצוותיה אינם אלא בארץ הקודש, מדוע, איפוא, הקדים הקב"ה ונתן לנו את תורתו עוד קודם הגיענו לארץ ישראל?

ביאור הדבר נראה על פי דרשת חז"ל (משנה בסוף מסכת תענית) על הפסוק בשיר השירים "ביום חתונתו וביום שמחת לב", שחתונתו זהו מתן תורה" נמצא **שהקשר והחיבור של כלל ישראל עם הקב"ה הוא ע"י התורה**.

כדי שהשייכות תהיה מושלמת וללא הפרעות של היסח הדעת לדברים אחרים, צריך שהתורה תהיה הדבר היחיד שביניהם. אילו נכנסו לארץ ישראל קודם מתן תורה, עלול היה לקרות שילכו איש אל תחת גפנו ותאנתו, ותורה מה תהא עליה?

ארבעים שנה במדבר, ללא התעסקות בשדה ובכרם, הם כ"ח חדר יחוד" בין הבעל והאשה, בו מתחזקת ומתהדקת השייכות בין השניים. מעולם לא שמענו שחופה תהיה בתוך הבית, כי אם היא תיערך בבית, הכלה תצטרך להתעסק בצרכי המטבח, וזה לא הזמן המתאים לכך. במדבר ללא המצוות התלויות

בארץ ושאר התעסקויות! כל ההתעסקות היתה אך ורק בתורה. **אז ורק אז! שם ורק שם! נקבע לדורות עולם הקשר האיכותי כל כך, והדביקות של כלל ישראל עם הקב"ה ע"י התורה הקדושה**. זו היתה החתונה, החופה והיחוד בין כנסת ישראל לאביהם שבשמים. עד כאן דבריו

על קשר זה עלינו לשמור כעל בבת עינינו, לשמור וגם לשמר. לדאוג לכך שה"טריות" תשאר לנצח. זהו בהחלט נושא לימים האחרונים של ספירת העומר, ולכל שנות החיים בכלל. לשוות לקשר שבינינו להש"ת קשר חתן וכלה, ויה"ר שנזכה ל"שיש עליך אלקיך כמשוש חתן על כלה".

נשיאות לב - הכנה לקבלת התורה
נראה שיש לפרשת "במדבר" בשורה מיוחדת וייחודית, אשר יכולה להיות סיבה להסמכת פרשה זו לחג

מתן תורתנו, אומר הרה"ג **מ פיינשטיין** זצ"ל ספרו "דרש משה". שכן רבים המה המתרשלים בלימוד התורה וניגשים אליו ברפיון ידים, בהיותם סבורים שאין ביכולתם להגיע להישגים מרשימים בלימודים.

לצורך עקירת מחשבת פסול זו, וכדי לחזק את אותו המון עם שאינו נמנה על אלה שנתברכו בכשרונות מרשימים, אומרת התורה מיד בתחילת הפרשה **"שאו את ראש כל עדת בני ישראל**, לומר בזה לכל אחד ואחד מאתנו גדול כקטן, שכאשר אנו רואים **שלעניין המניין הושוו כולם כאחד**, יש בזה סיבה לנשיאת ראש ע"י כל אחד ואחד! נשיאת ראש, דהיינו זקיפת קומה ואמונה ביכולת.

וכל כך למה? משום שכאשר רואים שכל אחד מישראל שווה לחברו במנין בני ישראל, אי חכם יותר וחכם פחות, כולם כולם שווים! כל

>>> המשך הרה"ג גדליהו מעמ' קודם

חזקים ויציבים וחכמים מהם, הם ממש מוקסמים. [ד]. ובדעת תורה כתב הרה"ג זצ"ל במדבר עמ' פ"ז דברים נוקבים וז"ל "האומות אף לא יודעים ולא מרגישים הטעם האמיתי של החיים, יכול גוי לאכול מאכלים הכי טובים ומשובחים, גוי הנכנס באיטליז ולא יאצלו מעיניו מכל אשר רוצה, הוא לוקח נבילה וטריפה חזירים וגם כלבים שקצים ורמשים מכל אשר עיניו שואלות ומיד הוא אוכלם. ויהודי עם פסיעתו הראשונה אפשרותיו מצומצמות מוצא ממש עם מדושני עונג".

הוא איזה נתח קטן של עגל דל, ואז עוד שואל אם נקרו הגידים והוסר החלב וכדומה שאלות על שאלות הגבלות על הגבלות עם כמה טרחות עד אשר משים משהו בפיו, האם אומנם יש בזה מה לקנא את הגוי, "מבקש אני מחילת כבודכם הלא את חזירים יש יותר מה לקנאות מתגלגלים בכל טנוף עם פיות פתוחות". **"אני אף לא יכול להביט על גוי עת אוכל חתיכת לחם ללא כל הכנה"**, זה הגוי ובהמה שווים בעיני, כמה מן המתיקות לראות את אכילת היהודי, מקודם עושה ברכה הלא בה כל עונג והנאה ממש עם מדושני עונג".

אחד נמנה ללא כל הבחנות, הכל שווים למנין! **זה מעלה עד מאד את ערכיותו של כל יחיד**.

אם כן צריך כל אחד להסיק את המסקנה החשובה, **ששערי העבודה והעליה פתוחים בפני כל אחד!** לכן בהתקרב חג השבועות, צריכים לקרוא פרשה זו, שנאמרה בלשון נשיאות. כדי להכין אותנו לקראת היום הגדול, ולהשריש בקרבנו את הידיעה, שע"י נשיאות לב, דהיינו הכרה בערכנו נוכל לקבל את התורה וללמדה.

התורה ניתנה באש במים ובמדבר במדרש רבה בתחילת פרשת במדבר מובא: "בשלושה דברים ניתנה תורה - באש במים ובמדבר". אומר המהר"ם **שפירא** מלובלין זצ"ל בספרו "ניצוצי אור המאיר", שהקו האופייני של עם ישראל הוא, **שמיים היותו לעם הוא גילה תמיד מסירות נפש בעד תורתו ואמונתו**. בני ישראל הלכו בראש מורם אל הגרודמים ואל מוקדות האש. הם נתנו את צואריהם לשחיטה, קפצו לתוך הים ומסרו את חייהם, כל אימת שהכריחו אותם רשעי אומות העולם לבגוד בתורתם ובאמונתם.

כח זה ותכונה אופיינית זו של עם ישראל, באו לידי גילוי בשלושה מאורעות של דברי ימי עמנו. אברהם, אבי האומה, נזרק לכבשן האש בגין אמונתו הטהורה, אותה הוא הפיץ בקרב בני האדם. **בכך הוא הניח את היסודות לכח המופלא של בניו בכל הדורות שמסרו גם הם את נפשם בגבורה עילאית**.

ואם צעד זה היה צעד של יחיד, בא המאורע השני אשר אירע בשנות

המשך בעמ' הבא <<<

י"ל ע"י
משנתה של תורה - רכסים ©
054-846-8706
Mishnatar@gmail.com
153-4-653-1557

לרפואת
יוסף משה בן אורה
בתושח"י

זמני היום - לאופק רכסים

10:17	ס"ז תפילה	19:04	הדלקת נרות
12:36	חצות	05:38	ניץ החמה
19:34	שקיעה	08:14	זוהר ש"מג"א
20:16	צאת ש"ב קו"ט	08:25	מג"א 72
20:46	ר"ת	09:07	גרא

אבות פרקו • מברכים אייר • ר"ח יום ראשון
המודל יהיה בליל שבת בשעה 02:52-14 חל

לקוחות כללית ברכסים
קיבלתם תוספת שבת לבריאות!
מרפאת שבת זמינה! מרפאת סביון, רח' סביון 40

נללית

שעות פעילות: ליל שבת 18:00-20:00 | שבת 8:00-12:00
מנהל קשרי קהילה לשירותכם! דני בוקובזה 054-8457898

מעלת הסדר

**"והחיים קדמה מזרחה דגל סחנה יהודה לצבאתם
ונשיא לבני יהודה נחשונו בן עמינדב"**

אומר הגאון רבי אהרון קוטלר: "ועד היכן מגעת חשיבות מנין הסדר יש ללמוד ממה שמצינו בתורה ענין הדגלים שסדרה התורה בפרוטרוט כל מהלכם, נסיעתם וחנייתם ומי הם בכל דגל ואופן חנייתם ונסיעתם, מי קודם, מי אחר". ובנשיאת המשכן מתי והיכן נישא כל דגל. וכן בעבודת המשכן כל דבר ודבר בקדימה ואיחור ומי ישא כלי זה ומי ישא כלי אחר. וכן בהעמדת המשכן. ובדור המדבר הלא היו הטרדות מועטות מאד וכדכתיב: "שמלתך לא בלתה" לא היו כלל טרדות פרנסה, מכל מקום הוצרכה התורה לסדר הכל בפרוטרוט וכל פסיעה ופסיעה ממש היה עפ"י ה' וכדכתיב "עפ"י ה' יחנו" **וכל כך גדול ענין הסדר** עד שאמרו קלח לך שאתה מן המשוררים ואני מן השוערים ומשורר ששיער חייב מיתה".

הבית הלוי ראה עשיר אחד שאומר תהילים בדביקות אז הוא אמר לו, עריק זה לא נקרא רק מי שבורח בכלל מהצבא, מי שבורח מהיחידה שלו למקום אחר גם כן נקרא עריק, התפקיד שלך זה לדאוג לעניים שיהיה להם, **תהילים תשאיר לעניים**.

משבט לוי היה צריך להיות גם שוערים וגם משוררים, ובכל זאת כל כך חמור לוי ששינה מתפקידו עד כדי שכתוב, שמשורר ששיער חייב מיתה. התורה כתבה כל זה באריכות ללמד לדורות כי כל עניני קדושה ועבודה דורשים סדר ועניני הקדושה היותר גדולים עלולים להתהפך

המשך קהילות הקודש מעמי קודם

יסוד אומתנו, קריעת ים סוף. עם שלם אשר זכה סוף סוף לגאולה ופניו מועדות לקבלת התורה, קפץ אל תוך המים הסוערים של ים סוף. הם עשו זאת בעקבות מלה אחת ויחידה אשר נאמרה בציווי ה' - **"ויסעו!"**

ואם היה זה רק נסיון של רגע, בא המאורע השלישי של "לכתך אחרי במדבר". בני ישראל יצאו אל תוככי המדבר השמם, שבדרך כלל שורץ חיות רעות נחשים ועקרבים, ללא מזון ושתייה. **במדבר זה שהו תקופה ממושכת, מתוך אהבתם ומסירותם לאלקיהם ולנביאו**, כפי שאומר הפסוק (ירמי' א) "זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה"

תודות לשלושת הנסיונות הללו של "אש" הכבשן, "מים" של ים-סוף. וה"מדבר" שבו הלכו מתוך מסירות נפש בעד דבר האלקים, ניתנה להם התורה בקנין עולם! (והיה זה במדבר מתוך האש ומים). שלושת הנסיונות הללו הם **הערוכה הבטוחה ביותר לקיומו הנצחי של עם ישראל**.

ח"ו בהערך סדר נכון,

שמעתי שהרב יונה מרצבך זצ"ל כתב לאחד האדמו"רים מה זה החסידים שלך דוחקים כשאתה בא? או שתשיפע להם שלא יעשו את זה, או שלא תבוא, אותו צדיק שמע בקול הרב מרצבך ומיעט לבוא, אתה רוצה לכבד את הרבה' בעד זה צריך לדחוק אחרים.

התורה מסדרת כל עניני האדם, כי לאחר מתן תורה אין מציאות של ימי רשות בעולם והכל חובה או מצוה או מניעה ואסור. כלומר אין סתם, או שזה, לא אין סתם זה רשות, או שזה אסור או לא ראוי או שזה להיפך זה חובה או מצוה

וכן נוגע מאד ענין הסדר לשמירת הזמן שלא ילך לאיבוד **והרי הזמן הוא החיים** ואיבודו הוא אבוד ובזבוז החיים עצמם אם יגידו לאחד כמה אתה מוכן למכור קצת מהחיים שלך נו הוא מוכן? כשאדם רח"ל מבזבז את הזמן הרי זה איבוד החיים. צריך להשתמש בו באופן היותר טוב ומועיל לא סתם ללמד בצורה היותר יעילה להתפלל בצורה היותר יעילה. וכן במילי דעלמא שהצלחת בעלי עסק גדולים תלויה אך בעריכת חשבון נכון וסידורם כראוי, שהרי כמה זמן יבזבז אם לא יהיו ענייניו מסודרים, ואפילו בדברים חומריים כגון שאין חפצם מסודרים וכשהוא צריך לדבר מחפציו הרי הוא צריך לחפש ומבזבז זמן יקר וידעו שגדולי בעלי המוסר הקפידו מאד על ענין הסדר,

החסיד ר' יוסף זונדל רבו של הגרי"ם הקפיד כידוע

מאד על ענין הסדר וחזק את כל סביבו בשמירת הסדר וזהירות מבהלה ומבהילות במעשים. בן תורה הנמצא בישיבה צריך שהוא שיהיה משועבד לסדרי הישיבה שלא לחסר רגע, וצריך שיהיה לו סדר גם בבין הסדרים של הישיבה, אם לתורה כפי האפשר, אם למנוחה כפי הצורך, אבל הכל בסדר ובמשטר, עכשיו הסדר לנוח.

אגב, כשבחור נכנס לשידוכים, רבי נחום אמר בערך כך לבחור: ישנם שחושבים כשהם מתחילים בשידוכים שעכשיו העיקר זה שידוכים, רק אי אפשר כל הזמן אז גם לומדים, אח"כ מתארכים, עכשיו העיקר זה ההכנות לחתונה, אח"כ שנה ראשונה 'ושימח', אבל האמת היא שצריך ללמד וללמד ובתוך זה לסדר את מה שצריך.

רבי יצחק הוטנר זצ"ל ככה כותב לאחד: שעושה רושם שאצלך החיים זה בין פגישה לפגישה. כתוב קשה זיווגו של אדם בקריעת ים סוף, מה ההשוואה? ומה קשה בקריעת ים סוף? מי שיכול לברוא את הכל העולמות במאמר אחד יש לו בעיה עם קריעת ים סוף אלא שהיה קטרוג הללו והללו עובדי ע"ז כשבצעם אדם מגיע לשידוכים שייך שיש קטרוג לא מגיע לו אז מה צריכים לעשות כשיש קטרוג? להתחזק בעבודת ה', זה התפקיד. א"כ יוצא שההיקש לקריעת ים סוף הוא בסיבה מדוע לא נקרא הים.

אז מה יצר הרע אומר נו עכשיו הרי אתה עוסק בשידוכים אפשר להבין אותך שאתה מתרפה?! בו בזמן שבזמן זה במיוחד הוא צריך זכויות.

מעלת ברכת כהנים

במדרש נחומא [פרשת נשא אות ח] איתא 'אמר הקב"ה אע"פ שאמרת לכהנים שיהיו מברכים אתכם, **אני עומד עמהם ומברך אתכם**. לפיכך הכהנים פורשים את כפיהם לומר שהקב"ה עומד אחרינו'.

ובמדרש רבה [פרשת נשא פרשה י"א] איתא, איש חרבו על ירכו שאפילו רואה בחלומו כאילו חרב מחתכת בירכו, מה יעשה? ישכים לבית הכנסת ויעמוד לפני הכהנים וישמע ברכת כהנים ואין דבר רע מזיקו.

הנהגת הקהל בשעה הברכה

ובביאור הלכה [ריש סימן קכ"ח] הביא את דברי הספר 'חרדים' שכתב 'מצות עשה לברך כהן את ישראל שנאמר כה תברכו את בני ישראל וישראל העומדים פנים כנגד פני הכהנים **בשתיקה ומכוונים לבם** לקבל ברכתם כדבר ה' הם נמי בכלל המצוה, עכ"ל.

ומדבריו משמע שיש לשתוק ולכוון לברכה. וא"כ יש להזהר אז שלא לעיין בשום ספר וכדי דמראה בזה שאינו מכוון לבו לקבל

הברכה. וכבר כתב השו"ע [סי' קכ"ח סכ"ז], 'בשעה שמברכין אין לומר שום פסוק אלא ישתקו ויכוונו לברכה'.

ולגבי קריאת שנים מקרא ואחד תרגום בשעת ברכת כהנים כתב הבאר היטב [סי' קכ"ח ס"ק מ"ז] שאסור.

כבישת ראשו כלפי מטה

והנה דבר פלא נמצא בתרגום שיר השירים [ח, ז] וז"ל 'וקהליך קימין אפיין באפיין כל קבל כהניא ואפיהון כבישן לארעא כאתכלא דענבין, עכ"ל. ובספר פתח עינים החדש [חי"ב עמ' מ"ז] כתב בזה"ל: מדכתב התרגום 'כאשכול ענבים', משמע דסבירא ליה עכ"פ צריך לעמוד בכריעה הגונה וכמו שהאשכול על העץ נוטה כלפי הקרקע.

וממשיך שם, וראיתי בספר הנהגות גאון אחד זצ"ל שפקפק על זה דאולי זה חסרון בפנים כנגד פנים וכמו שכתב השו"ע [סי' קכ"ח סכ"ג] 'ויהיו פניהם כנגד פני הכהנים'. ולענ"ד לא צדק בזה להתרגום בעצמו כותב דקימין 'אפיין באפיין' ואפיהון כבישן לארעא' הרי דסבירא לי דזה נקרא פנים בפנים, עיי"ש באורך.

שגם מסיח דעתו וגם עביד עבירה שעושה קשה שיאכילוהו גחלי רתמים, וכתב הרד"ק (מלכים א' פ"ט פס"ד) שהא עץ שפל שגחלתו חמה מאד (ויאיל נא הקורא הנעים לתרום חצי דקה מזמנו לדמיין היאך מלאך שרת עף אליו ובידו גחלת חמה מאוד ומצווה לו לאוכלה, הרי כל פיו יכווה כוויית חמורות, וכך על כל דיבור ודיבור שפסק לפעמים כמה גחלים על יום אחד, וככה על כל ימי חייו).

ובש"ע שם בהכ"ב ז"ל ברית כרותה שכל הלמד בביהמ"ד לא במהרה הוא משכח, וכל המשמיע קולו בשעת תלמודו מתקיים בידו אבל הקורא בלחש במהרה הוא שוכח עכ"ל.

ובעירובין שם כיצד סדר המשנה ללמוד כל דבר ארבע פעמים.

עוד סגולה לסיים המסכתא כמובא שם דאמירת הדרן עלך וכו', מועיל לשכחה.

ובעירובין שם מאי דכתיב וענקים לגרורותיך אם משים אדם עצמו כענק זה שרף על הצואר (שאינו מצומצם בדוחק סביב לצואר אלא שרפוי בריוח כך הוא נעים ומרוצה לבריות) ונראה ואינו נראה (אם ת"ח הוא אינו רודף לצאת ולבוא בשוק אלא יושב ומחזר על תלמודו) תלמודו מתקיים בידו ואם לאו אין תלמודו מתקיים בידו.

ובנדה (ע"ב) מה יעשה אדם ויחכם ירבה בישיבה ויבקש ממי שהחכמה שלו.

תורה תבלין שעמל התורה מכחיש תקיפות היצה"ר ומעדנו ועבור זאת זוכה לבריאות ואריכות שנים, אך מי שקנה ד"ת דהיינו שזוכרם הוא הוא שקנה לו חיי עוה"ב.

וחזינו דעיקר לימוד התורה צריך להיות באופן שיזכור, וזה שאינו זוכר אפ"ל מלמד לאחרים אינו נחשב לעומתו (אף שאין הקב"ה מקפח שכן כל בריה), ואמרו בפ' הפועלים אמר ר' זירא אמש נראה לי ר' יוסי ב"ר חנינא אמרתי לו אצל מי אתה תקוע ופירש"י תקוע ויושב בישיבה של מעלה, ואם אינו זוכר היאך יתקבל לישיבה טובה למעלה.

ויש עצות היאך לזכור כגון מה שהוזכר לעיל ללמוד מעט מעט ולחזור על מה שלומד, ובעירובין שם אמרו אין תורה נקנית אלא בסימנין שנאמר שימה בפייהם אל תקרי שימה אלא סימנה ופירש"י הא דאמרן דצריך לטרוח ולהעמיד סימנין ולהערים בתחבולות כדי שתתקיים התורה בלומדיה, למדנו להעדיף לשנן הכללים מאשר להרבות בפלפולים.

ונפסק להלכה בש"ע רמ"ז ט"ז דאין ישנים בביהמ"ד וכל המתנמנם בביהמ"ד תורתו נעשית קרעים שנאמר וקרעים תלביש נומה, ופירש"י קרעים משכח תלמודו ואינו נזכר אלא בסירוגין, ואם שינה משכחת הלימוד כ"ש שיחה בטילה

יונה ז"ל והענש הוא שלא נתן לבבו במה שלמד כי השכחה מצויה תמיד בבני אדם והיה לו לחזר ההלכה הרבה פעמים ולחשב בה כל היום וכל הלילה עד אשר לא תוכל לסור מלבו ולא עשה והרי הוא מתחייב בנפשו עכ"ל.

ובאדר"נ (פכ"ט מ"ג) אבא שאול אומר ארבע מדות בתלמידי חכמים: יש שלמד לעצמו ואינו מלמד לאחרים, לאחרים ואינו מלמד לעצמו, הלא לעצמו ולא לאחרים; הלא לעצמו ואינו מלמד לאחרים; כיצד - שנה אדם פרק אחד שנים ושלושה ונתעסק בהן ולא שכחן - זה שלמד לעצמו, לאחרים ולא לעצמו' כיצד - שנה אדם ושנה אותן לאחרים ולא נתעסק בהן ושכחן - זה שלמד לאחרים ולא למד לעצמו וכו', עכ"ל.

ובאבות (פ"ב) אמרו מרבה תורה מרבה חיים, קנה לו דברי תורה קנה לו חיי העוה"ב, וצ"ע מה ההבדל בין מרבה תורה לקנה לו דברי תורה, ומה ההבדל בין חיים לחיי העוה"ב, והנלע"ד דחיים אין הכוונה לעוה"ב דזה פירוש קנה לו חיי העוה"ב, אלא חיים פירושו חיי העוה"ז וכמו שפירשו שם הראשונים דבא לאפוקי ממרבה בשר ממרבה רימה שהאדם חושב שעבור שירבה לעדן את גופו יאריך שנים וההיפך הוא הנכון שע"י עמל התורה מרבה חיים כדאמרו סופ"ק דב"ב בראתי יצה"ר בראתי לו

בסוף פ' המדיר איתא רבי חנינא בר פפא כי הוה קא ניחא נפשיה אמרו ליה למלאך המות זיל עביד ליה רעותיה אזל לגביה איתחזי ליה, אמר ליה **שבקי תלתין יום עד דנהדר תלמודאי** דאמרי אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו.

ובסנהדרין (צ"ט א') אמרו כל הלומד ואינו חוזר עליה דומה לאדם שזורע ואינו קוצר, רבי יהושע אומר כל הלומד תורה ומשכחה דומה לאשה שיוולדת וקוברת.

ובע"ז (י"ט א') אמרו מאי דכתיב "הון מהבל ימעט וקובץ על יד ירבה", אם עושה אדם תורתו חבילות חבילות מתמעט (רש"י - דגריס הרבה יחד אינו יכול לחזור עליו פעמים רבות ומשכח), ואם קובץ על יד ירבה.

כי אתא רב דימי אמר משל לאדם שצד צפרין אם משבר כנפיה של ראשונה כולם מתקיימות בידו ואם לאו אין מתקיימות בידו.

ובתנ"ד"א רבא (פ"א סוף אות ג') ז"ל מכאן אמרו שיקרא אדם שיהא תפוס בידו כדי שלא תשיגנו בושה וכלמה בשעה שאומרים לו עמד וערך מקרא שקרית וערך משנה ששנית, וכך הוא מפורש בקבלה על ידי דוד מלך ישראל ה' בקר תשמע קולי וגו', עכ"ל.

ואמר התנא (אבות ג' ח') כל השוכח דבר אחד ממשנתו מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו ופירש רבינו

**16 או 18? הכל מושגח !!!
 הרב ישראל אלטמן**

מספר הרה"ג ר' יחזקאל כהן-שור מעשה מופלא של 'השגחה פרטית'...

לפני תקופה הוצרכתי לקנות מאוורר חדש, דיברתי עם החנות (עמרוסי) בטלפון וסיכמתי איתו על מאוורר עוצמתי עם קוטר כנפיים 18.

שלחתי את אחד מילדי לקנות את המאוורר והיתה אי-הבנה מסויימת, והמוכר נתן לו מאוורר עם כנפיים בקוטר 16.

המוכר פתח את האריזה וחתם על תעודת האחריות, ולא היה ניתן להחזיר.

היה לי חבל מאד, אבל זה המציאות, אני תקוע בבית עם המאוורר בקוטר 16.

מספר ימים לאחר מכן, הלכה רעייתו, לבקר את אביה ואמה, הרב הגאון מזכה הרבים בספריו הנפלאים ושיחותיו המאלפות (א"ש האמונה" הרה"ג ר' משה טולידאנו שליט"א ורעייתו).

שוחחו האם והבת על דא ועל הא, ובין הדברים שחה האם לפי תומה, שהם קנו מאוורר חדש, אבל זה מידי עוצמתי בשבילם והם רוצים להחזיר אותו, אבל החנות לא מסכימה, ואין להם מה לעשות איתו.

שאלה הבת את אמה, באיזה קוטר הכנפיים?

18 !!!

הציעה הבת: בואו ונעשה החלפות והכל יבוא על מקומו בשלום...

בדיוק לר' חצק'ל כהן שור יש מאוורר עם כנפיים בקוטר 16, ולר' משה טולידאנו (חמי) עם כנפיים בקוטר 18 !!!

החליפו את המאווררים והכל בא על מקומו בשלום...

ואם תאמר, למה הקב"ה היה צריך לטובב את כל הדברים כך, שמעיקרא

להערות והארות: a0548496676@gmail.com

היה לר' משה כנפיים בקוטר 16 ולר' חצק'ל כנפיים בקוטר 18?

התשובה היא, **ההשגחה פרטית זה לא מה שרוצים, אלא מה שצריכים**, ועל שניהם נגזר לעבור את ההתמודדות, ולהתחזק באמונה שהכל זה מהקב"ה, ואחרי שהיה שלימות האמונה, הגיעה ההמתקה וכל אחד קיבל את מה שהיה צריך לקבל.

ועוד סיבה, המחיר של מאוורר עם כנפיים בקוטר 18 יקר יותר מהמאוורר עם כנפיים בקוטר 16, והקב"ה רצה לחסוך לר' חצק'ל כמה שקלים, וגם זה השגחה פרטית!!!!